Trich giang Tieu Bo - Gioi thieu Chuyen Tien Than

Kinh Tiểu Giảng

Trich giang Tieu Bo - Gioi thieu Chuyen Tien Than

Vietnamese, with Unicode Times font

Trích giảng Tiểu Bộ Kinh

Nguyên Tâm Trần Phương Lan

Giới thiệu Chuyện Tiền Thân

(Jàtaka)

(...) B ộ Jàtaka (Chuyện Tiền Thân Đức Phật) là bộ truyện đồ sộ nhất trong kinh tạng Pàli. Bộ nầy gồm 6 tập lớn, chia thành 22 chương, được xếp theo thứ tự tăng dần số lượng bài kệ ở các chương sau.

Bộ Jàtaka được kết tập từ thời Đức Phật tại thế, kéo dài đến vài trăm năm sau đó, và được đưa vào kinh Tiểu Bộ ở Hội đồng Kết tập Kinh tạng thứ Ba thời vua Asoka (thế kỷ III trước Tây lịch).

Mỗi chuyện tiền thân gồm 3 phần:

1) Chuyện hiện tại: là phần duyên khởi, một sự kiện xảy ra liên hệ đến Phật, Pháp, Tăng hay quần chúng đã làm đề tài bàn luận của Tăng chúng tại chánh pháp đường. Nhân đó, Đức Phật kể một chuyện quá khứ theo lời yêu cầu của các vị nầy.

2) Chuyện quá khứ: là chuyện về tiền thân Đức Phật khi Ngài còn là Bồ tát dưới mọi hình thức tái sanh, từ thiên thần, địa tiên, người đời cho đến thú vật, chim muông, ... Dù ở hoàn cảnh nào, Bồ tát luôn thể hiện tài năng trí tuệ hay đức tính tốt đẹp phi thường, đó là mầm mống của trí tuệ vô thượng trong đời cuối cùng của Ngài trước khi thành đạo.

3) Phần kết luận: Đức Phật kết hợp hai chuyện trên, sau đó Ngài thuyết giảng Tứ thánh đế, bốn chân lý cao thượng làm nền tảng của Phật pháp, khiến cho một số tỳ kheo hoặc giới tại gia đaắc đạo và quả.

Cuối cùng, Ngài nhận diện tiền thân, tức là nêu danh tánh trùng hợp giữa các nhân vật hiện tại và quá khứ.

Các chuyện tiền thân đã được kết tập dần ở vùng Bắc Ấn, tức vùng Trung Nguyên (Madhyadesa) của Ấn Độ cổ. Trước tiên, chuyện chỉ gồm phần thi kệ, do đó, phần thi kệ được xem là phần cổ kính nhất của bộ chuyện này. Một số bài kệ do chính Đức Phật cảm tác và một số khác do chư Tăng sáng tạo về sau. Mỗi chuyện thường được mở đầu bằng một hàng kệ.

Ở tập I và II, mỗi tập gồm 150 chuyện, với một hoặc hai bài kệ. Nhưng từ tập III trở đi, số bài kệ tăng dần. Vì thế, chuyện kể dài hơn, cho đến tập VI là Đại Phẩm chỉ gồm 10 chuyện có hàng trăm bài kệ trong mỗi chuyện, và chấm dứt ở số 547 - Tiền thân

Vessantara nổi tiếng với cả ngàn bài kệ. Như vậy, cả bộ Chuyện Tiền Thân Jàtaka có khoảng gần 5.000 bài kệ.

Phần lớn các chuyện hiện tại là những sự kiện có thực đã xảy ra trong thời Đức Phật tại thế hoặc vài trăm năm sau. Do đó, bộ chuyện này được xem như là nguồn tư liệu vô giá đối với các nhà sử học và khảo cổ học khi muốn tìm hiểu bối cảnh chính trị, xã hội, tôn giáo, văn hóa hay phong tục tập quán Ấn Độ cổ.

Nhiền luận sư học giả đã xác nhận bộ chuyện tiền thân này mở đầu một kỷ nguyên mới trong nền văn học Phật giáo để truyền bá chánh pháp rộng rãi đến mọi tầng lớp quần chúng, từ trí thức đến bình dân. Vì đây là một kho tàng văn học được kết hợp hài hòa giữa lời Phật dạy theo truyền thống kinh điển bác học với truyền thống cổ tích nhân gian phong phú đa dạng rất thịnh hành trong thời cổ của Ấn Độ. Nhờ vậy, bộ chuyện này đã trở thành nguồn cảm hứng vô tận cho các hoạt động sáng tác thi ca nhạc kịch, hội họa, điêu khắc ..., từ ngàn xưa cho đến nay. (...)

(Trích Nguyệt san Giác Ngộ, số 58, 01-2001)

-ooOoo-

Đầu trang | Mục lục

[Trở về trang Thư Mục]

last updated: 09-03-2003

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.